

Bratislava, 13. január 2022
Číslo: Z002797-2022

**Usmernenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky
pre všeobecnú starostlivosť o deti a dorast o postupoch pre poskytovanie zdravotnej
starostlivosti vo všeobecnej ambulancii pre deti a dorast počas pandémie COVID-19**
(ďalej len „usmernenie“)

Článok 1

Účel usmernenia

- (1) Účelom tohto usmernenia je poskytnutie informácií pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti (ďalej len „PZS“), ktorí poskytujú všeobecnú starostlivosť o deti a dorast o postupoch pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti vo všeobecnej ambulancii pre deti a dorast počas pandémie ochorenia COVID-19.
- (2) V súvislosti s pandemiou ochorenia COVID-19 platia usmernenia, ktoré sa dotknú práce pediatra, ktorý poskytuje všeobecnú ambulantnú starostlivosť pre deti a dorast (ďalej len „primárny pediater“).
- (3) Usmernenie bolo vypracované v spolupráci s hlavným odborníkom Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky pre všeobecnú starostlivosť o deti a dorast.

Článok 2

Všeobecné informácie

- (1) **Primárni pediatri poskytujú zdravotnú starostlivosť v ordinačných hodinách schválených príslušným samosprávnym krajom.**
- (2) **Kuratívnu zdravotnú starostlivosť** poskytujú deťom a dorastu (ďalej len „dieťa“) v plnom rozsahu pri súčasnom dodržiavaní protiepidemických opatrení.
- (3) **Preventívnu zdravotnú starostlivosť** poskytujú deťom a dorastu v rozsahu prispôsobenom epidemiologickej situácii, personálnym a prevádzkovým podmienkam ambulancie, pri súčasnom dodržiavaní protiepidemických opatrení pre zabránenie šírenia infekčných ochorení a ohrozenia zdravia detí, ich zákonných zástupcov a zdravotníckych pracovníkov.
- (4) Vykonávajú iba potrebné vyšetrenia podľa nastaveného manažmentu ambulancie a vystavujú len nevyhnutné potvrdenia stanovené zákonnými normami.
- (5) V rámci manažmentu poskytovania zdravotnej starostlivosti deťom, je žiaduce (pokiaľ je to možné), aby vstupovali deti a ich sprievodcovia (zákonní zástupcovia) do priestorov zdravotníckeho zariadenia len po predchádzajúcom telefonickom alebo inom dohovore s ich primárnym pediatrom alebo ním poverenou osobou. Je žiaduce (pokiaľ je to možné), aby bol minimalizovaný kontakt s osobami bez dôkladnej epidemiologickej a osobnej anamnézy. Je vhodné, aby každé dieťa/zákonný zástupca, ktorý potrebuje vyšetrenie pre **zdravotný problém** alebo konzultáciu, kontaktoval svojho primárneho pediatra telefonicky alebo inou dištančnou formou, ešte pred

rozhodnutím navštíviť ambulanciu. Cieľom je zabezpečenie epidemiologického triedenia a klinického posúdenia. Optimálnym je objednávanie detí na konkrétny termín tak, aby nedochádzalo k prítomnosti viac než troch detí (vrátane jednej sprevádzajúcej osoby na dieťa) v čakárni súčasne (jeden prichádza, jeden odchádza, jeden čaká na vyšetrenie). Pre objednávanie do ambulancií je vhodný telefonický kontakt (vrátane SMS alebo komunikácia s použitím aplikácií) alebo videokomunikácia alebo e-mailová komunikácia, ak je k dispozícii aj online objednávací systém. Dôležitá je pravidelná kontrola priestorov čakárne, aby sa minimalizovala kumulácia osôb.

Článok 3

Epidemiologické triedenie/triáž, poskytovanie zdravotnej starostlivosti

- (1) U všetkých detí, ktoré potrebujú **zdravotnú starostlivosť** – vyšetrenie v ambulancii (kuratíva), zdravotnícky pracovník najskôr vykoná (v optimálnom prípade distančne) **epidemiologické triedenie/triáž** na základe „triediacich otázok“:
 - I. Bolo Vaše dieťa, Vy alebo iná Vám blízka osoba v kontakte s osobou s potvrdenou infekciou koronavírusom ?
 - II. Je Vaše dieťa, Vy alebo iná Vám blízka osoba (najmä osoba žijúca v jednej domácnosti) v karanténe alebo izolácii?
 - III. Má Vaše dieťa, Vy alebo iná Vám blízka osoba (najmä osoba žijúca v jednej domácnosti) príznaky infekcie Covid-19, najmä príznaky ochorenia dýchacích ciest, u detí do jedného roka hnačku alebo vracanie?
 - IV. Ste Vy alebo Vaše dieťa plne očkovaný, alebo ste prekonali ochorenie Covid-19 za posledných 180 dní?
- (2) Primárny pediater v rámci poskytovania zdravotnej starostlivosti ďalej vykoná (v optimálnom prípade distančne, súčasne s triedením/triážou) podrobnú anamnézu a klinické posúdenie zdravotného stavu dieťaťa, na základe ktorých určí ďalší postup.
- (3) Deťom, u ktorých vzhľadom na charakter a intenzitu príznakov primárny pediater usúdi, že ich zdravotný stav si nevyžaduje osobné klinické vyšetrenie (aj v prípade ochorenia Covid-19), odporúča liečbu, využíva rôzne formy dištančnej medicíny, predpisuje e-recepty. Odporúča telefonicky (alebo iným distančným spôsobom) kontaktovať ambulanciu v prípade zhoršenia zdravotného stavu alebo (najmä v prípade ochorenia Covid-19) aktívne kontaktuje zákonného zástupcu a kontroluje zdravotný stav dieťaťa. Priebežne vykonáva záznamy do zdravotnej dokumentácie dieťaťa.
- (4) Deťom, u ktorých vzhľadom na charakter a intenzitu príznakov primárny pediater usúdi, že ich zdravotný stav si vyžaduje osobné - prezenčné klinické vyšetrenie, stanovuje termín návštevy v ambulancii. Odporúčame rozložiť prezenčné vyšetrenia tak, že na začiatku ordinačných hodín sú pridelované termíny deťom s inými ako respiračnými príznakmi a súčasne bez potvrdeného ochorenia Covid-19, následne

- deťom s príznakmi respiračného ochorenia s negatívnym testom na ochorenie Covid-19 a na konci ordinačných hodín deťom s potvrdeným ochorením Covid-19.
- (5) Všetky deti s príznakmi respiračnej infekcie, s gastrointestinálnymi príznakmi (najmä dojčatá) sú podozrivé z infekčného ochorenia COVID-19.
 - (6) Ak lekár v rámci dištančného posúdenia na základe osobnej anamnézy a príznakov identifikuje možnosť **ohrozenia života alebo závažného poškodenia zdravia dieťaťa**, kontaktuje linku č. 155 a naviguje volajúceho v poskytovaní neodkladnej zdravotnej starostlivosti.
 - (7) Pri prezenčnom poskytovaní zdravotnej starostlivosti sa odporúča minimalizovať kontakt zdravotníckych pracovníkov so sprevádzajúcimi osobami.
 - (8) Pred prezenčným vyšetrením dieťaťa v ambulancii primárny pediater dôrazne odporučí zákonnému zástupcovi zabezpečiť dieťaťu vykonanie Ag testu (nie neskôr ako 48 hod., možno použiť Ag samotest), RT-PCR testu (nie neskôr ako 72 hod.), alebo ak to prevádzka ambulancie dovoľuje, poučí zákonného zástupcu aj o možnosti vykonať Ag test pred vyšetrením priamo v ambulancii.
 - (9) Sprevádzajúca osoba (len jeden zákonný zástupca), môže vstúpiť do priestorov ambulancie len v režime OTP (očkovaný, prekonaný, testovaný). Ak to prevádzka ambulancie dovoľuje, je možné vykonať Ag test pred vyšetrením priamo v ambulancii. Ak sa preukáže, že sprevádzajúca osoba nespĺňa podmienky režimu OTP, najmä ak javí príznaky respiračnej infekcie, nie je vhodné aby vstupovala do priestorov ambulancie. Ak je to možné, dieťa bude vyšetrené bez blízkej priamej prítomnosti zákonného zástupcu (zákonný zástupca počká počas vyšetrenia dieťaťa v oddelenom priestore, alebo minimálne v čo najväčšej možnej vzdialenosti od zdravotníckeho personálu), následne bude informovaný o poskytovanej zdravotnej starostlivosti dieťaťu ako aj o následnej liečbe a postupe.
 - (10) Do priestorov ambulancie môže vstúpiť dieťa a zákonný zástupca len s bariérovou ochranou tváre (podľa aktuálne platnej vyhlášky ÚVZ - rúško, respirátor FFP2, je zakázané používať respirátor s výdychovým ventilom). Výnimku z tejto povinnosti majú deti a osoby uvedené medzi výnimkami v príslušnej vyhláške ÚVZ. (Veľmi žiaduce je aj v ich prípade mať prekryté horné dýchacie cesty, najmä v prípade ochorenia s respiračnými príznakmi.) Pri vstupe do ambulancie sestra dohliadne na dôkladné umytie si rúk (podľa poučenia) zákonného zástupcu aj dieťaťa alebo sa aplikuje alkoholový dezinfekčný prostriedok na ruky.
 - (11) Pri vyšetrení zdravotnícki pracovníci používajú ochranné prostriedky bariérovej ochrany podľa Opatrenia Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „Opatrenia ÚVZ SR“) prípadne štandardného postupu Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „MZ SR“).
 - (12) Ak je výsledok testovania prítomnosť vírusu na SARS-Cov-2 negatívny a dieťa si vyžaduje osobné klinické vyšetrenie, postupuje sa štandardným spôsobom, na začiatku času určeného pre prezenčné vyšetrenia.

- (13) Ak je u dieťaťa dôvodné podozrenie na ochorenie COVID-19 (pozit. Ag test), lekár indikuje RT-PCR testovanie priamo cez www.korona.gov.sk, cez svoj ambulantný softvér, alebo vykoná odber na RT-PCR test priamo v ambulancii pri prezenčnom vyšetrení.
- (14) Ak si zdravotný stav dieťaťa s pravdepodobným alebo potvrdeným ochorením Covid-19 vyžaduje osobné klinické vyšetrenie, primárny pediater vyšetří dieťa za prísnych protiepidemických opatrení, optimálne na konci ordinačných hodín. Pri vyšetrení použije kompletne ochranné pomôcky – respirátor minimálne FFP2, okuliare/štit, rukavice, plášť, pokrývka hlavy podľa Opatrenia ÚVZ SR prípadne štandardného postupu MZ SR. Následne sa vykoná dôkladná dezinfekcia priestorov a vybavenia.
- (15) Ak sa zdravotný stav dieťaťa s pozitívnym alebo pravdepodobným infekčným ochorením COVID-19 zhoršuje a vyžaduje si poskytovanie ústavnej zdravotnej starostlivosti, primárny pediater po telefonickom dohovore s krajským operačným strediskom (ďalej KOS), odosiela dieťa na pracovisko infektológie, prípadne detské oddelenie v svojej spádovej oblasti (miesto sa určí vzhľadom na kapacitné možnosti ústavného pracoviska). Zákonný zástupca na prevoz dieťaťa na vyššie pracovisko využíva vlastnú dopravu alebo primárny pediater zabezpečí prevoz zdravotnou prepravnou službou s upozornením, že ide o prevoz infekčného pacienta. Ak sa zdravotný stav dieťaťa zhorší mimo ordinačných hodín primárneho pediatra, zákonný zástupca dieťaťa kontaktuje krajské operačné stredisko – RZP. Zákonných zástupcov je nutné poučiť, že v tomto prípade nemá s dieťaťom navštíviť ambulantnú pohotovostnú službu alebo oddelenia urgentného príjmu.
- (16) Ak lekár na základe klinického vyšetrenia dieťaťa identifikuje možnosť **ohrozenia života alebo závažného poškodenia zdravia dieťaťa**, kontaktuje linku 155 a zabezpečí neodkladnú zdravotnú starostlivosť.
- (17) Po každom prezenčnom vyšetrení sa vykonáva dôkladná dezinfekcia povrchov podľa epidemiologických usmernení.
- (18) Predoperačné vyšetrenia u detí vykonáva zmluvný primárny pediater v rovnakom režime, ako tomu bolo pred prijatím protiepidemických opatrení a súčasne za dodržania režimu tohto usmernenia – v čase určenom na prezenčné vyšetrenie detí bez respiračných príznakov. **Pred elektívnym operačným výkonom alebo diagnostickým zdravotným výkonom v celkovej anestézii je u detí indikovaný PCR test na COVID-19.** Žiadosť zadáva rodič cez www.korona.gov.sk
- (19) V rámci prevádzky ambulancie je dôležité dbať na zvýšenú hygienu podľa Opatrenia Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, prípadne štandardného postupu Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky. Mať k dispozícii osobitne vyhradenú nádobu na infekčný odpad, dezinfikovať miesta, kde dochádza k častému styku detí/zákonných zástupcov a zdravotníckych pracovníkov, ako sú kľučky, operadlá a bočnice stoličiek, toalety. Vhodné je často priamo vetrať priestory ambulancie i čakárni.

- (20) Zabezpečenie osobných ochranných prostriedkov je v kompetencii poskytovateľa zdravotnej starostlivosti.

Článok 4

Preventívne prehliadky

- (1) Primárni pediatri vykonávajú **preventívne prehliadky**, povinné a nepovinné očkovania, dodržiavajúc protiepidemické opatrenia v rozsahu prispôbenom epidemiologickej situácii v okrese, personálnym a prevádzkovým podmienkam ambulancie, pri súčasnom dodržiavaní protiepidemických opatrení pre zabránenie šírenia infekčných ochorení a ohrozenia zdravia detí, ich zákonných zástupcov a zdravotníckych pracovníkov.
- (2) Primárny pediater rozhodne o prioritě vykonávaných preventívnych prehliadok v tomto poradí dôležitosti – najdôležitejšie a vykonávané prioritne sú preventívne prehliadky do 18 mesiacov veku dieťaťa spojené s očkovaním, následne preventívne prehliadky do 18 mesiacov veku dieťaťa bez očkovania, v ďalšom rade prevencie spojené s vykonaním povinného očkovania u starších detí. Preventívne vyšetrenia, ktoré nie sú spojené s povinným očkovaním majú nižšiu prioritu, pričom prednosť majú preventívne prehliadky radené podľa veku vzostupne.
- (3) Na preventívnu prehliadku sa dieťa pozýva vopred iba dištančne, napr. telefonicky alebo elektronicky, pričom pozývajúci zdravotnícky pracovník vykoná **epidemiologické triedenie/triáž**, položí zákonnému zástupcovi triediace otázky:
- I. Bolo Vaše dieťa, Vy alebo iná Vám blízka osoba v kontakte s osobou s potvrdenou alebo podozrivou z infekcie koronavírusom?
 - II. Je Vaše dieťa, Vy alebo iná Vám blízka osoba (najmä osoba žijúca v jednej domácnosti) v nariadenej karanténe?
 - III. Má Vaše dieťa, Vy alebo iná Vám blízka osoba (najmä osoba žijúca v jednej domácnosti) príznaky akútnej infekcie dýchacích ciest alebo horúčku teraz alebo za posledných 14 dní?
 - IV. Ste očkovaní alebo ste prekonali ochorenie Covid-19 za posledných 180 dní?
- (4) Na základe odpovedí sa dieťa pozýva na preventívnu prehliadku na dohodnutý termín. Zákonný zástupca alebo dieťa sú súčasne informovaní o nevyhnutnosti preobjednania termínu, ak sa u nich alebo u blízkych osôb objaví zvýšená teplota alebo horúčka, u dojčat'a hnačka alebo iné príznaky ochorenia gastrointestinálneho traktu, alebo ak sa zmení odpoveď na niektorú triediacu otázku. V rámci preventívnej prehliadky do ambulancie prichádza s dieťaťom vždy len jeden zákonný zástupca v režime OTP, s ochrannou bariérou tváre a vydezinfikovanými rukami. Pre dojčat'a si prinesie vlastné jednorazové podložky. Primárny pediater pracuje so základnými ochrannými prostriedkami. Preventívnu prehliadku vykoná podľa štandardného postupu. Ak u dieťaťa nezistí dočasnú alebo trvalú kontraindikáciu očkovania, vykoná príslušné očkovanie (povinné aj odporúčané). Zdravotnícky pracovník pravidelne dezinfikuje pracovisko. S odpadom naložia zdravotnícki pracovníci podľa Opatrenia ÚVZ SR.

- (5) Ak je niektorá odpoveď z prvých troch triediacich otázok pozitívna, preventívna prehliadka a očkovanie je odložené o 14 dní, kedy sa vykoná nové epidemiologické triedenie. Ak sa vylúči ochorenie COVID -19, pokračuje sa v preventívnej starostlivosti ako u dieťaťa bez epidemiologického rizika.
- (6) S cieľom minimalizovať možnosť prenosu infekčných ochorení sa odporúča priestorové alebo časové oddelenie poskytovania liečebnej a preventívnej zdravotnej starostlivosti. S dôrazným odporúčaním vykonávať preventívne prehliadky na začiatku ordinačných hodín, pred kuratívnymi vyšetreniami.
- (7) Vyšetrenie v domácom prostredí sa považuje za rizikovejšie ako v ambulancii. V domácom prostredí sa vykonáva po dôkladnom vylúčení epidemiologického rizika.

Článok 5

Záverečné ustanovenie

- (1) Týmto usmernením sa ruší „Usmernenie hlavného odborníka Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky pre všeobecnú starostlivosť o deti a dorast o postupoch pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti vo všeobecnej ambulancii pre deti a dorast počas pandémie COVID-19 (účinné od 1.10.2020)“.
- (2) Usmernenie nadobúda účinnosť dňa 14. januára 2022.

V Bratislave dňa 13. 1. 2022

.....
MUDr. Pavol Macho, PhD., MHA, MPH, v. r.
generálny riaditeľ sekcie zdravia

Súhlasné stanovisko priameho nadriadeného zamestnanca generálneho riaditeľa gestorského útvaru, ktorý predmetný interný riadiaci akt schválil v zmysle materiálu s názvom „*Smernica upravujúca tvorbu, vydávanie, publikovanie a evidenciu interných riadiacich aktov Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky*“ s číslom S11256-2018-ONAPP-1, zo dňa 21. septembra 2018.

V Bratislave dňa 13. 1. 2022

.....
Kamil Száz, v. r.
štátny tajomník

V Bratislave dňa 13. 1. 2022

.....
Vladimír Lengvanský, v. r.
minister